

Innspill - Meld. St. 7 (2024-2025) Om seksuell trakassering

Norges KvinneLobby takker for muligheten til å komme med innspill til stortingsmeldingen om seksuell trakassering.

Om Norges KvinneLobby

Norges kvinneLobby (NKL) er en paraplyorganisasjon for norske organisasjoner som jobber for å fremme jenters og kvinners menneskerettigheter. NKL jobber for å avskaffe alle former for diskriminering av jenter og kvinner, og for å integrere jenters og kvinners perspektiver i alle politiske, økonomiske og samfunnsmessige prosesser. Vårt arbeid er basert på CEDAW (Kvinnekonvensjonen), Istanbulkonvensjonen, the Beijing Platform of Action og andre internasjonale avtaler. Lobbyen har ni medlemsorganisasjoner.

Våre innspill

Kjønnsanalyse

Aller først vil vi berømme regjeringen for arbeidet med stortingsmeldingen.

Seksuell trakassering er et omfattende samfunnsproblem som i overveiende grad rammer jenter og kvinner. Norges KvinneLobby mener at en god kjønnsanalyse derfor er et nødvendig premiss for en slik melding. Vi mener at analysen som her ligger til grunn generelt er god, og at det er en overordnet god melding.

Vi ønsker likevel å trekke frem enkelte punkter i vårt høringsinnspill om strategien.

Tiltak og sanksjoner

Flere tiltak bør være mer tydelige og konkrete for å lykkes med målet om å forebygge og begrense seksuell trakassering.

Norges KvinneLobby mener at

- Omfanget av seksuell trakassering tyder på at det er behov for strengere sanksjoner. Det er derfor avgjørende at det innføres mer effektive sanksjoner ved brudd på aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven. Meldingens tiltak om "å se på mulighet for å innføre mer effektive sanksjoner" er ikke tilstrekkelig.

- arbeidsmiljøregelverket bør stille særskilte krav til opplæring i forebygging og håndtering av vold og trakassering på arbeidsplassen for verneombud, medlemmer av arbeidsmiljøutvalg, arbeidsgivere og ledere - slik det påpekes i meldingen.

Videre mener vi at slik opplæring må inkludere god kunnskap om, og lavterskel kontakt og dialog med eksterne parter, eksempelvis diskrimineringsnemnda, for å unngå at saker om seksuell trakassering stopper opp i interne prosesser på arbeidsplassen.

Vi mener også at brudd på slike krav til opplæring må medføre sanksjoner.

- det bør gjøres en gjennomgang av sakene som har blitt vurdert av Diskrimineringsnemnda med sikte på å finne ut hvorfor kjønnsfordelingen blant de som har fått saken sin vurdert er relativt lik, til tross for at kvinner er overrepresentert blant de som utsettes for seksuell trakassering. Her kan det være læringspunkter for fremtidig arbeid og tiltak.

- personer som er utsatt for seksuell trakassering må få dekket sine kostnader til juridisk bistand - fri rettshjelp må innføres i diskrimineringsaker.

Internasjonale forpliktelser

Som det nevnes i meldingen har Norge forpliktet seg til blant annet FNs konvensjon om å avskaffe alle former for diskriminering mot kvinner (CEDAW) og Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner (Istanbulkonvensjonen).

Derav følger en plikt til å beskytte kvinner mot å bli diskriminert, blant annet ved å sikre beskyttelse gjennom lovverk og andre egnede tiltak, samt å sikre straffeforfølgning eller annen rettsforfølgning av enhver form for uønsket verbal, ikke-verbal eller fysisk atferd av seksuell art.

Norges KvinneLobby mener derfor at

- internasjonale forpliktelser tilsier at det må innføres sterkere sanksjoner ved brudd på likestillings- og diskrimineringsloven, og andre forpliktelser som nevnt tidligere i høringssvaret

- fri rettshjelp for diskrimineringsutsatte sikrer utsatte for seksuell trakassering en mer reell mulighet for å få sin sak behandlet, og sikrer i høyere grad forpliktelsene om straffe- eller andre former for rettsforfølgning

Seksualitetsundervisning

Helhetlig og faglig forankret seksualitetsundervisning er svært viktig for å forebygge og å håndtere seksuell trakassering og overgrep. I dette henseende er kunnskap om kropp, grenser, identitet, stereotypier og relasjoner viktig fra tidlig alder.

Undersøkelser fra blant annet Sex og samfunn¹ viser at unge ønsker mer seksualitetsundervisning enn de får, og at lærere og undervisere ønsker seg flere og bedre verktøy for å kunne gjennomføre god undervisning.

Norges KvinneLobby mener at

- undervisning om kropp, grenser og relasjoner må være obligatorisk fra tidlig alder, fra barnehage og gjennom hele skoleforløpet
- utdanningsforløp for yrkesgrupper som skal jobbe med barn og unge i barnehager og skoler, inkludert helsesykepleiere og annet helsepersonell, må inkludere obligatorisk opplæring i/kunnskap om å undervise om kropp, grenser og seksualitet
- seksualitetsundervisning i skolen må inkludere undervisning om pornografi, og hvordan pornografisk innhold blant annet kan påvirke syn på kjønn, oppfatning av samtykke og forståelse av grenser, grensesetting og grenseoverskridelser
- det må settes av ressurser til å innhente mer kunnskap om hvordan pornografi påvirker seksualitet og holdninger knyttet til grenser og grenseoverskridelser

Sårbare grupper

Staten har et særskilt ansvar for kvinner og jenter i fengsel og på ungdomsinstitusjoner rundt i landet.

Mange av disse jentene og kvinnene har opplevd vold og overgrep, også av seksuell art. Dette gjør dem også, statistisk sett, ekstra sårbare for nye overgrep.

Videre er det kjent at kvinner som samsoner med menn i fengsel er spesielt sårbare for seksuelle overgrep, og at det har vært flere rapporteringer om seksuelle overgrep mot jenter på ungdomsinstitusjoner både i Norge og vårt naboland Sverige.

¹ <https://sexogsamfunn.no/wp-content/uploads/2022/02/Rapport-seksualitetsundervisning-i-skolen.pdf>

Hverken kvinner i fengsel eller jenter på institusjon nevnes i meldingen.

Norges KvinneLobby mener at

- det bør gjennomføres undersøkelser og kartlegginger av seksuell trakassering i disse sårbare gruppene
- yrkesgrupper som jobber med disse gruppene bør gjennomgå obligatorisk opplæring om seksuell trakassering og andre former for seksualisert vold og overgrep som en del av sin utdanning/opplæring

Støtte til likestillingsaktører

Norges KvinneLobby mener det er positivt at sivilt samfunn trekkes frem som viktige aktører i arbeidet for likestilling, og ser positivt på at støtte til likestillings- og mangfoldsaktører er oppført blant tiltakene.

Vi vil likevel understreke viktigheten av støtte til organisasjoner som jobber spesifikt med kvinner og jenters rettigheter.

Regjeringen har et uttalt mål om å styrke likestillingspolitiske organisasjoner², og tilskuddsordningen på familie- og likestillingsfeltet har som mål å sikre drift, bidra til mangfold og skape høyere aktivitet blant frivillige organisasjoner i Norge³.

Samtidig er det en gjentakende formulering at Likestillingssettene og Reform skal drive langsiktig pådriver- og utviklingsarbeid for likestilling⁴.

Dette er fire (snart fem) sentre som jobber overordnet for likestilling, samt et ressurscenter som jobber spesifikt for gutter og menn. Aktørene som skal jobbe overordnet og langsiktig for likestilling i Norge inkluderer altså ingen som jobber spesifikt med jenter og kvinners rettigheter.

Kvinneorganisasjoner er en viktig nøkkel i arbeidet for likestilling i praksis. Dette må i større grad speiles i finansiering.

² bl.a. jfr. Strategi for likestilling mellom kvinner og menn 2025–2030

³ <https://www.buudir.no/tilskudd/familie-og-likestillingspolitiske-tiltak/>

⁴ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-lofter-likestillingsarbeidet/id2902767/>, Strategi for likestilling mellom kvinner og menn 2025–2030

Norges KvinneLobby mener at

- finansieringsordninger og andre tiltak som skal styrke likestilling og likestillingspolitiske mål må treffe aktører som jobber med jenter og kvinners rettigheter på lik linje med aktører som jobber med likestilling generelt, og aktører som jobber med med gutter og menns rettigheter.

Helle Borgen
styreleder, Norges KvinneLobby

Sara Rydland Nærum
daglig leder, Norges KvinneLobby